

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ερ. Φ.: 495

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: Βουλευτή κα Αγγελική Αδαμοπούλου

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 9884/22.9.2020 Ερώτηση με θέμα:
«Ελλιπή και ανεπαρκή τα νέα μέτρα κατά του κορωναϊού για τον κλάδο του Πολιτισμού»

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 9884/22.9.2020 Ερώτησης της Βουλευτού, κας Αγγελικής Αδαμοπούλου, και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Από την πρώτη στιγμή της εφαρμογής των μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας και της συνακόλουθης λήψης μέτρων οικονομικής στήριξης εργαζομένων και εργοδοτών, αναδείχθηκε κατά τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτησης ότι ο τομέας του πολιτισμού παρουσίαζε σημαντικές αποκλίσεις και δυσκολίες ένταξης στα οριζόντια μέτρα στήριξης.

Κοινή διαπίστωση όλων, είναι ότι οι αποκλίσεις και δυσκολίες αυτές οφείλονται κατά κύριο λόγο σε δύο παράγοντες: Ο πρώτος είναι το αχαρτογράφητο τοπίο του Πολιτισμού εν γένει, στο οποίο εντάσσεται η έλλειψη καταγραφής βασικών παραμέτρων και δεδομένων του χώρου του Πολιτισμού, με αποτέλεσμα την εξαιρετικά δυσχερή χάραξη και εφαρμογή πολιτικών στήριξης. Ο δεύτερος λόγος είναι η νομική πολυμορφία των εργασιακών σχέσεων, η οποία οφείλεται σε πολλούς παράγοντες, ένας εκ των οποίων είναι η ίδια η φύση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων ως εποχικών, πολλές φορές μάλιστα ολιγοήμερων ή και ακόμα και ολιγώρων.

Τις περιπτώσεις αυτές, δηλαδή τις περιπτώσεις αποκλίσεων από τα οριζόντια μέτρα στήριξης, από την πρώτη στιγμή τις καταγράψαμε, τις επεξεργαστήκαμε, ήρθαμε σε επικοινωνία με τους εργαζόμενους, και προσπαθήσαμε, σε συνεννόηση με όλα τα συναρμόδια Υπουργεία, να εξεύρουμε την βέλτιστη δυνατή λύση.

Με δεδομένα τα ανωτέρω, από την πρώτη στιγμή της πανδημίας, για τη στήριξη των πληττόμενων δημιουργών και καλλιτεχνών ανελήφθησαν οι κάτωθι πρωτοβουλίες:

Σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών, οι μισθωτοί και επαγγελματίες του πολιτισμού εντάχθηκαν από τον Μάρτιο στα οριζόντια μέτρα της κυβέρνησης. Σύμφωνα με τα στοιχεία, τα οποία προκύπτουν από το σύστημα του Υπουργείου Οικονομικών δικαιούχοι είναι πάνω από 30.000 μισθωτοί και 14.300 ατομικές επιχειρήσεις που εντάσσονται σε ΚΑΔ πολιτισμού (δηλαδή οικονομική στήριξη ύψους € 35,5 εκατομμυρίων συν τις φορολογικές ελαφρύνσεις και απαλλαγές που δικαιούνται όπως όλοι οι συμπολίτες μας που εντάχθηκαν σε αυτά τα μέτρα). Αξίζει να σημειωθεί στο σημείο αυτό ότι η ένταξη των ΚΑΔ του Πολιτισμού στα οριζόντια μέτρα στήριξης έλαβε χώρα ταχύτατα με άμεση πρωτοβουλία του ΥΠΠΟΑ, συγκεντρώνοντας όλους τους ΚΑΔ τους σχετικούς με τις δραστηριότητες τους Πολιτισμού και επικοινωνώντας από τις πρώτες στιγμές της πανδημίας με το Υπουργείο Οικονομικών, προκειμένου να τους συμπεριλάβει στα οριζόντια μέτρα.

Περαιτέρω, το ΥΠΠΟΑ, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας, προχώρησε και σε επόμενες κινήσεις, ώστε να καλυφθούν υποπεριπτώσεις εργαζομένων και ιδιαιτερότητες του πολιτιστικού κλάδου, όπως και έγινε. Για παράδειγμα, με αφορμή τις σχολές καλλιτεχνικής εκπαίδευσης, όπου συχνά απασχολούνται περισσότεροι από 5 εργαζόμενοι αλλά με λίγες ώρες ο καθένας. Έτσι, αυξήθηκε το όριο του αριθμού των εργαζομένων για τις επιχειρήσεις που εντάσσονται στα μέτρα στήριξης από 5 σε 20. Το ΥΠΠΟΑ παραμένει σε στενή συνεργασία με τα Υπουργεία Οικονομικών και Εργασίας προκειμένου να καλύψει και άλλες περιπτώσεις εργασιακών σχέσεων του πολιτιστικού και δημιουργικού κλάδου και να στηρίξει, αναδρομικά και άλλους συμπολίτες μας.

Στο πλαίσιο αυτό, σε πρώτο στάδιο εντάχθηκαν οι δικαιούχοι εποχικού επιδόματος. Συγκεκριμένα, με την υπ' αρ. 16073/287 ΚΥΑ Οικονομικών/Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (ΦΕΚ Β' 1547) εντάσσονται και οι επαγγελματίες του πολιτισμού που δικαιούνται το ειδικό εποχικό βοήθημα του άρ. 22 του ν. 1836/1989 Σεπτεμβρίου-Νοεμβρίου 2019. Οι ως άνω εργαζόμενοι έχουν ήδη καταστεί δικαιούχοι του ποσού των 800 €.

Μέλημά μας ήταν και είναι η ένταξη όσο το δυνατόν περισσότερων εργαζομένων στην αποζημίωση ειδικού σκοπού, οι οποίοι εξακολουθούσαν να παραμένουν εκτός οριζόντιων μέτρων, ακριβώς λόγω της νομικής πολυμορφίας των εργασιακών σχέσεων στον χώρο του πολιτισμού όπως αναφέρθηκε προηγουμένως.

Έτσι, μετά από ενδελεχή εξέταση των αιτημάτων εργαζομένων, σωματείων, συνδικαλιστικών φορέων και αλληπάλληλες τηλεδιασκέψεις με τους τελευταίους και τα συναρμόδια Υπουργεία, επιχειρήθηκε να εξευρεθούν οι βέλτιστες δυνατές λύσεις για τους ανθρώπους του πολιτισμού. Και πράγματι βρέθηκαν και υλοποιήθηκαν, ώστε να ενταχθούν αναδρομικά για το χρονικό διάστημα Μαρτίου Απριλίου 2020 νέες κατηγορίες δικαιούχων.

Συγκεκριμένα:

Δικαιούχοι της οικονομικής ενίσχυσης των € 800 έχουν καταστεί όλοι οι εργαζόμενοι, των οποίων οι συμβάσεις εργασίας έληξαν πρόωρα, πριν τον συμβατικό τους χρόνο, κατά την χρονική περίοδο από 15.2.2020 έως 20.3.2020 με τροποποίηση της σχετικής Κοινής Υπουργικής Απόφασης του Υπουργείου Εργασίας και Οικονομικών (Β'1547) και συγκεκριμένα με την υπ' αρ. αρ. οικ. 18657/370 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (ΦΕΚ Β' 1863/15.5.2020). Αξίζει να σημειωθεί ότι η εν λόγω τροποποίηση έλαβε χώρα αποκλειστικά για τους εργαζόμενους στον χώρο του Πολιτισμού, ακριβώς διότι το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού διαπιστώνοντας ότι πολλές επιχειρήσεις του χώρου του Πολιτισμού διέκοψαν τις δραστηριότητές τους ήδη από τα μέσα Φεβρουαρίου λόγω μειωμένης προσέλευσης του κοινού των θεαμάτων-ακροαμάτων, από την πρώτη στιγμή ενέσχυσε στο πρόβλημα και με την πολύτιμη συνεργασία των συναρμόδιων Υπουργείων διεύρυνε ειδικά για τους εργαζόμενους του Πολιτισμού, τις οριζόντιες προϋποθέσεις των χρονικών ορίων, προκειμένου να ενταχθούν και οι εργαζόμενοι του Πολιτισμού οι οποίοι είχαν απωλέσει τις εργασίες τους ήδη από τον μήνα Φεβρουάριο.

Ομοίως με την ως άνω τροποποίηση (ΦΕΚ Β' 1863/15.5.2020) εντάχθηκαν στα οριζόντια μέτρα και καθίστανται δικαιούχοι της αποζημίωσης ειδικού σκοπού εργαζόμενοι, οι οποίοι απασχολούνταν με βραχυχρόνιες συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου (όπως συμβάσεις μιας ή δύο ημερών) με συμβατικό χρόνο έναρξης και λήξης εντός του ίδιου ως άνω χρονικού διαστήματος δηλαδή από 15.2.2020 έως 20.3.2020 σε μία ή σε περισσότερες επιχειρήσεις – εργοδότες.

Επίσης με την ως άνω τροποποίηση, εντάσσονται και καλύπτονται αναδρομικά στα μέτρα οικονομικής ενίσχυσης και όσοι εργαζόμενοι, οι οποίοι απασχολούνται σε πάνω από έναν εργοδότη και κάποιος/οι εξ αυτών δεν έχουν θέσει σε αναστολή τις συμβάσεις εργασίας τους και εφόσον οι ώρες εβδομαδιαίας απασχόλησής τους δεν ξεπέρασαν το 50% των συνολικών ωρών εργασίας τους με βάση τις συμβάσεις εργασίας τους, από 15/3/2020 έως και 20/4/2020. Ομοίως η ως άνω ρύθμιση έλαβε χώρα με τροποποίηση της σχετικής Κοινής Υπουργικής Απόφασης του Υπουργείου Εργασίας και Οικονομικών (Β'1547), με την υπ' αρ. 18657/370 Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β' 1863 στις 16.5.2020.

Τέλος, με την ως άνω τροποποίηση εντάσσονται και καλύπτονται αναδρομικά στα μέτρα οικονομικής ενίσχυσης όσοι εργαζόμενοι καλλιτέχνες, δημιουργοί και επαγγελματίες του Πολιτισμού που υπάγονται σε έναν από τους κωδικούς ειδικοτήτων σύμφωνα με τον ε- ΕΦΚΑ, απασχολήθηκαν σε μία ή σε περισσότερες επιχειρήσεις – εργοδότες και έχουν ασφαλιστική ικανότητα σε ισχύ.

Πέραν των ανωτέρω, με νέα θεσμική παρέμβαση και συγκεκριμένα με το αρ. 20 του Ν. 4722/2020 θεσπίσθηκαν νέα μέτρα στήριξης για τους μήνες Σεπτέμβριο - Οκτώβριο των επαγγελματιών της τέχνης και του πολιτισμού, με δυνατότητα επέκτασης και το επόμενο δίμηνο, εφόσον κριθεί αναγκαίο. Συγκεκριμένα με την ανωτέρω διάταξη ορίσθηκε ότι δικαιούχοι της αποζημίωσης ειδικού σκοπού του δέκατου τρίτου άρθρου της από 14.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α` 64), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 3 του ν. 4682/2020 (Α` 76), είναι για το χρονικό διάστημα από 1.9.2020 έως 31.10.2020 καλλιτέχνες, δημιουργοί και επαγγελματίες της τέχνης και του πολιτισμού που είναι εγγεγραμμένοι έως την 20η Οκτωβρίου 2020 στην ειδική ηλεκτρονική πλατφόρμα artandcultureprofessionals.services.gov.gr στο Πληροφοριακό Σύστημα ΕΡΓΑΝΗ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Στο πλαίσιο στήριξης του συνόλου της αγοράς ελήφθη και σειρά αναπτυξιακών μέτρων. Συγκεκριμένα:

Προκειμένου να στηριχθούν οι επαγγελματίες που απασχολούνται στον τομέα των πολιτιστικών επαγγελμάτων, οι οποίοι δεν συνδέονται με το δημόσιο, παράγουν όμως και προσφέρουν πολιτισμό, δεσμεύτηκε το ποσό των 15 εκατομμυρίων ευρώ από και διά του προϋπολογισμού του ΥΠΠΟΑ για το έτος 2020. Στην Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (Α'84/13-04-2020}, θεσμοθετήθηκε η δυνατότητα, με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού να επιχορηγούνται από πιστώσεις του τακτικού προϋπολογισμού φορείς, επιχειρήσεις, φυσικά πρόσωπα και αυτοαπασχολούμενοι, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στον τομέα του σύγχρονου πολιτισμού. Οι επιχορηγήσεις διενεργούνται κατόπιν σχετικής πρόσκλησης, κατά παρέκκλιση της παρ. 3 του άρθρου 12 του ν. 2731/1999 (Α' 138), όπως έχει τροποποιηθεί με το άρθρο 76 του ν. 4170/2013 (Α' 163), και το ύψος τους δεν δύναται να υπερβεί συνολικά το ποσό των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού και Αθλητισμού καθορίζονται οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και ο τρόπος καταβολής της επιχορήγησης, καθώς και οποιαδήποτε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας. Το ποσό της επιχορήγησης είναι ακατάσχετο. Η διαδικασία θα ολοκληρωθεί μέσα στο επόμενο διάστημα και οι επιχορηγήσεις θα καταβληθούν στους δικαιούχους μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους. Από τον Απρίλιο μέχρι σήμερα, άλλα 7 εκατομμύρια ευρώ προστέθηκαν σε αναπτυξιακές δράσεις με το συνολικό ποσό να φθάνει τα 22 εκατομμύρια ευρώ. Επισημαίνεται ότι για πρώτη φορά διατίθενται 22 εκατομμύρια ευρώ για την τόνωση και ενίσχυση της ανθεκτικότητας του Σύγχρονου Πολιτισμού και των δημιουργών του, τα οποία προστίθενται στα ποσά που έχουν ήδη οριστεί στα οριζόντια μέτρα που ανακοίνωσε η Κυβέρνηση.

Με πρωτοβουλία του Υπουργείου Πολιτισμού από τις 13/05/2020 λειτουργεί πλατφόρμα στον ιστοχώρο artandcultureprofessionals.services.gov.gr στο σύστημα ΕΡΓΑΝΗ του Υπουργείου Εργασίας για την καταγραφή καλλιτεχνών και δημιουργών ανά κλάδο και τη δημιουργία Μητρώου Πολιτιστικών Επαγγελμάτων. Είναι η πρώτη φορά που γίνεται καταγραφή των πραγματικών δυνάμεων του πολιτισμού με διαφάνεια, έτσι ώστε να είναι ευκολότερη και αποτελεσματικότερη η συγκρότηση πολιτικών και χρηματοδοτικών εργαλείων.

Επισημαίνεται ότι, πέραν των ανωτέρω, το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού κατένειμε 1.500.000 ευρώ από πόρους του στις Περιφέρειες, προκειμένου να διατεθούν για συναυλιακές εκδηλώσεις εντός του 2020.

Στο πλαίσιο της ενίσχυσης της αγοράς εργασίας, αλλά και στην προσπάθεια προσφοράς ποιοτικών πολιτιστικών αγαθών, το ΥΠΠΟΑ δημιούργησε το θεσμό «Όλη η Ελλάδα ένας Πολιτισμός». Συμπεριέλαβε 71 νέες παραγωγές, **275** πολιτιστικές εκδηλώσεις σε 122 αρχαιολογικούς χώρους σε 43 περιφερειακές ενότητες, στις οποίες απασχολήθηκαν περίπου 2.000 άτομα από την ελεύθερη αγορά.

Ως προς το βιβλίο, σημειώνεται ότι στις 9.9.2020 υπεγράφη μεταξύ ΥΠΠΟΑ και ΟΑΕΔ Μνημόνιο Συνεργασίας, αντικείμενο του οποίου είναι να διαμορφωθεί και να

εκτελεστεί με πρωτοβουλία του ΥΠΠΟΑ και με τη συνδρομή και υποστήριξη του ΟΑΕΔ πρόγραμμα με σκοπό τη διάθεση σε άνεργους νέους ηλικίας 15-24 ετών πιστωτικών σημειωμάτων (voucher) αξίας €20 για την αγορά βιβλίων από βιβλιοπωλεία σε όλη την Ελλάδα που θα επιλέξουν να συμμετέχουν στο πρόγραμμα.

Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία του ΟΑΕΔ, το πρόγραμμα θα καλύψει 62.651 δικαιούχους, και η αξία του θα ανέλθει σε €1.253.020. Βασική ειδοποιός διαφορά του συγκεκριμένου προγράμματος από άλλα προγράμματα του ΟΑΕΔ είναι ότι καλύπτει το σύνολο του ωφελούμενου πληθυσμού: κάθε εγγεγραμμένος στα μητρώα του ΟΑΕΔ, άνεργος ηλικίας 15-24 ετών καθίσταται αυτομάτως δικαιούχος του συγκεκριμένου voucher.

Το πρόγραμμα θα τρέξει άμεσα, ενώ έχει προβλεφθεί να λειτουργήσει και μέσω της εφαρμογής του ΟΑΕΔ για κινητά, έτσι ώστε να είναι ακόμα πιο εύκολη και γρήγορη η υλοποίησή του.

Με την πρωτοβουλία του αυτή το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού ανταποκρίνεται σε δύο βασικούς του στόχους: Αφενός την προαγωγή της φιλαναγνωσίας και μάλιστα σε νεαρές ηλικίες, και αφετέρου τη στήριξη της αλυσίδας παραγωγής του βιβλίου από τον συγγραφέα και τον εκδότη έως τον βιβλιοπώλη, στο πλαίσιο του ευρύτερου προγράμματος στήριξης του πολιτισμού στην περίοδο της πανδημίας.

Ως προς την στήριξη καλλιτεχνών, οι οποίοι έχουν κύρια απασχόληση εκτός του τομέα του πολιτισμού, σημειώνεται ότι, παρόλο που τα οριζόντια μέτρα στήριξης και δη το μέτρο της αποζημίωσης ειδικού σκοπού, δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση αρμοδιότητα του Υπουργείου Πολιτισμού, ως προς τις προϋποθέσεις χορήγησής του, η ερώτηση παρέχει μία εξαιρετική αφορμή προκειμένου να διευκρινιστεί το εξής:

Κεντρική ιδέα όλων των μέτρων στήριξης που εξήγγειλε η κυβέρνηση δεν ήταν “συμπλήρωση” όσων εισοδημάτων των επαγγελματιών και εργαζομένων απωλέσθηκαν λόγω της πανδημίας, αλλά η παροχή οικονομικής στήριξης που θα εγγυάται ένα ελάχιστο εισόδημα διαβίωσης. Είναι προφανές ότι εάν κάποιος εργαζόμενος εισέπραττε από την εργασία του ως μισθό 500 ευρώ ή 3000 ευρώ, τούτο το στοιχείο, ήταν αδιάφορο για την χορήγηση της αποζημίωσης ειδικού σκοπού, η οποία καθορίσθηκε για όλους ανεξαιρέτως οριζόντια στο ποσό των 534 ευρώ ανά μήνα.

Ως εκ τούτου, από την αποζημίωση ειδικού σκοπού, πράγματι εξαιρούντο ρητά όσοι ελάμβαναν εισοδήματα από άλλη εργασία, διότι σκοπός των μέτρων στήριξης δεν ήταν να αποζημιώσουν τους δικαιούχους για κάθε ποσό που απώλεσαν (τούτο θα ήταν αδύνατον), αλλά να εξασφαλισθεί ότι όλοι οι δικαιούχοι θα έχουν εγγυημένα ένα ελάχιστο ποσό κάθε μήνα για την διαβίωσή τους. Κατόπιν τούτου, όσοι άνθρωποι του πολιτισμού είχαν εξασφαλισμένο εισόδημα από την κύρια εργασία τους, την μη συναφή με τον πολιτισμό, εξαιρούντο των μέτρων στήριξης, όπως εξαιρούντο όλοι οι λοιποί δικαιούχοι από τα μέτρα στήριξης εφόσον ελάμβαναν από κάποιον δεύτερο εργοδότη κανονικά το εισόδημά τους.

Επισημαίνεται ότι, μετά από σχετική εισήγηση του ΥΠΠΟΑ προς τα αρμόδια-Υπουργεία Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, αποφασίσθηκε η επιδότηση των κενών θέσεων και των θέσεων που λόγω των πρωτοκόλλων υγειονομικής ασφάλειας δεν μπορούν να καλυφθούν από το κοινό. Το μέτρο αφορά θέατρα, μουσικούς και συναυλιακούς χώρους, καθώς και κινηματογράφους και θα υλοποιηθεί με κονδύλια που έχουν ήδη εξασφαλισθεί από το Υπουργείο Οικονομικών.

Η Υπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού
ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Σύγχρονου Πολιτισμού
2. ΓΔΣΠ

Ακριβές Αντίγραφο

Αυτοτελές Τμήμα Νομοθετικού Έργου και Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

ΛΑΔΟΓΙΑΝΝΗ ΔΗΜΗΤΗΡ-ΕΛΕΝΗ